

«فرهیختگان» مواجهه با ۵ چهره دانشگاهی متهم به تقلب علمی را بررسی کرد

ذره‌بین علمی روی عملکرد روسای دانشگاه‌ها

پژوهشی در آزمایشگاه شیمی مرکز تحقیقات علمی فرانسه منتشر شد. در این تخلف، برخی از دانشمندان این مرکز، ادعای نوشتن مقاله‌ای را کرده بودند که توسط نویسنده دیگری نوشته شده بود. نویسنده این گزارش، شواهد روشنی از دستکاری‌های واضح و استفاده مجدد در ارقام گزارش را ارائه می‌دهد. پس از محقق شدن این تخلف پژوهشی قرار شد محقق که مسئول این دستکاری بوده، یک ماه از وظایف خود محروم شود. اما این تنها محدود به این تخلف نشد و تخلفاتی هم در زمینه سوءفترار در مورد حدود ۳۰ مقاله دیگر هم مطرح شد که از سوی مدیر تحقیقات این مرکز انجام شده بود. او در اکتبر ۲۰۲۲، مقاله‌ای را با تغییراتی بسیار محدود در نشریه‌ای منتشر کرد که مورد شکایت قرار گرفت. از سوی دیگر دانشگاه «تولوز» در فرانسه هم یکی از استادان دکتر خود را به جعل و دستکاری داده‌های پژوهشی در آزمایشگاه «ژان لوک پارو» متهم کرد.

ابزار نگرانی کرده است. گسترش وب سایت‌های مقاله‌نویسی از جمله آت‌هایی هستند که شمار تقلب‌ها و تخلف‌های دانشگاهی را در مقاله‌نویسی بالا برده‌اند. در این میان، گروه دانشگاه‌های «راسل» انگلیس بیانیه همکاری در رابطه با اتهامات سوءفترار تحقیقاتی بین نهادی در دانشگاه‌های این کشور را مطرح کرده است که اصولی را برای مدیریت بازرینی ادعاهای تخلف‌های پژوهشی بیش از یک موسسه را شامل می‌شود. در میان دانشگاه‌های انگلیس، دانشگاه منچستر هیاتی را برای بررسی ادعای سوءفترارهای تحقیقاتی تشکیل داده است. چندی پیش بود که مغایرت‌هایی توسط مدیر این هیات در گروه تحقیقاتی مشاهده شد. این تخلفات در سال ۲۰۱۶ برمی‌گردد که این گروه تحقیقاتی مدتی بعد دانشگاه را ترک کرد.

در فرانسه هم طی چند ماه گذشته ادعاهایی مبنی بر تقلب

منتشر شده نشان می‌دهد که بیشتر مطالعات او حاوی داده‌های جعلی و دستکاری شده است. این در حالی است که او خود را مبررا از هرگونه اتهام نسبت به جعل داده‌ها می‌داند. اما در کنار این مورد که تا زگی مطرح شده، نکته جالب، مواردی است که از جعل داده‌ها از سوی ریاست دانشگاه‌ها در دنیا مطرح شده و همین مساله اهمیت این موضوع را دوچندان می‌کند.

در این میان، برخی خبرها هم از انگلیس به گوش می‌رسد که حکایت از افزایش ۴۰ درصدی تخلفات در دانشگاه‌های این کشور دارد به طوری که این تعداد از ۲۶۴۰ مورد به ۳۷۲۱ مورد رسیده است. به گزارش گاردین، موسساتی نظیر آکسفورد و کمبریج در صدر این تخلفات قرار دارد. توماس لنکستر، استاد ارشد کالج سلطنتی لندن و یکی از کارشناسان برجسته بریتانیا در مورد تخلف‌ها و تقلب‌های دانشگاهی در این کشور

راحتی شناسایی کرد. گاهی این تقلب‌ها دامن محققان و دانشمندان را می‌گیرد که با نتایج و داده‌های دروغین برای کسب بودجه و اعتبار اختراع در اختیار مردم قرار می‌دهند و حتی ممکن است برای اجرا و انتشار مطالعات کاملا جعلی هزینه کنند تا به بهانه آن دستمزدهای بالاتری به چنگ آورند. از سوی دیگر، سوءفترارهای علمی هم در این میان مطرح می‌شود که در واقع، نقض قوانین استاندارد رفتار علمی و رفتار اخلاقی در انتشار تحقیقات علمی حرفه‌ای است. در خبرهای اخیر که منتشر شده، یکی از استادان و پروفیسورهای دانشکده بازرگانی دانشگاه هاروارد به سوءفترار تحقیقاتی متهم شده است. «فرانچسکو گینو» استاد مدرسه بازرگانی هاروارد که محقق برجسته و پرکار در زمینه رهبری و تصمیم‌گیری است، در سال ۲۰۲۱ به دستکاری داده‌ها در یک تحقیق متهم شد. ادعاهای جدیدی که در ماه ژوئن

ندا اظهري

مترجم

تقلب در علم و سوءفترارهای علمی برخلاف آنچه تصور می‌شود در دنیا بسیار شایع است و دانشگاه‌های مختلفی با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند. گاهی محققان در مورد نتایج به‌دست‌آمده دروغ می‌گویند و داده‌سازی‌هایی برای کسب بودجه و اعتبار انجام می‌دهند. در واقع، محققان ممکن است برای اجرا و انتشار مطالعات کاملا جعلی هزینه کنند تا به افزایش دستمزد بالاتر دست پیدا کنند. برخی از این تخلف‌ها به راحتی توسط داوران شناسایی می‌شود اما با رواج هوش مصنوعی می‌توان داده‌های علمی قابل قبول‌تری را ارائه داد که گاهی نمی‌توان تخلف ایجاد شده در آن را به

تقلب‌های آکادمیک وزیر علوم و فناوری چین

به گزارش caixinglobal، در ماه‌های گذشته مجموعه‌ای از موارد کلاهبرداری دانشگاهی وزیر علوم و فناوری چین در موسسات پزشکی و آموزش عالی این کشور افشا شد که بسیاری از آنها شامل سرقت ادبی یا خرید و فروش داده‌های تحقیقاتی بوده و طی این پرونده حدود ۴۰ محقق در عرصه پزشکی مجازات شدند. این افشاکاری در بحبوحه سرکوب شدید تخلفات علمی، به دنبال شماری از رسوایی‌های دانشگاهی به‌وقوع پیوست که اعتبار بین‌المللی این کشور را مورد حمله قرار داد و تلاش این کشور را برای ظهور یک ابرقدرت علمی تضعیف کرد. در حالی شماری از جرایم رسوایی در دانشگاه‌های پزشکی چین اعلام شده است که موضوع جعل در تحقیقات می‌تواند از جدی‌ترین موضوعات تحقیقاتی باشد. در پژوهش‌های پزشکی هم این موضوع می‌تواند زندگی انسان‌ها را به خطر بیندازد. بنابراین در مواجهه با چنین مواردی، باید شاهد انصراف نشریه‌هایی بود که در پروژه‌های سوءفترار علمی و تقلب همکاری داشته‌اند. موسسات و نشریات باید مراقب خروجی‌های تحقیقاتی خود باشند به طوری که حفاظت از یکپارچگی سوابق تحصیلی و ایمنی در اقدامات بالینی است.

سال‌ها پیش هم خبرهایی مبنی بر سرقت ادبی و علمی برخی روسای دانشگاه‌های چین مطرح شده بود. تعدادی از آنها جریمه شدند و عده‌ای هم از کار خود عذرخواهی کردند. از جمله این موارد می‌توان به «هوانگ چینگ»، معاون دانشگاه جنوب غربی «جیانوتنگ» اشاره کرد که به شدیدترین شکل مورد مجازات قرار گرفت. دانشگاه در بررسی‌هایی که انجام داد مشخص کرد که او بخش‌هایی از پایان‌نامه دکترای خود را از سایر مقاله‌های منتشر شده سرقت کرده است و برای مجازات، مدرک دکتری او را لغو کرد. او در دفاع از خود اعلام کرد که تنها ۷ درصد از پایان‌نامه‌اش کپی‌برداری از سایر مقالات بوده است.

مدتی پیش هم، «ژوژو» رئیس دانشگاه فناوری وهوان متهم به سرقت علمی مقاله‌ای شده بود که او نویسنده اول و شاگردش نویسنده دوم مقاله بوده است. این در حالی است که دانشگاه او را از این اتهامی مبرا و اعلام کرد که تنها او نویسنده مقاله بوده. این اتفاق در حالی رخ داد که «ژو» از این موضوع بی‌اطلاع بود و حتی از وجود نامش به‌عنوان نویسنده مقاله بی‌خبر بود. او به‌عنوان مجازات برای این اتهام، اجازه کسب مدرک دکتری خود را از دانشگاه پیدا نکرد.

استعفاي رئیس دانشگاه استنفورد بعد از تقلب تحقیقاتی

به گزارش نیویورک‌پست، مطالعات صورت گرفته نشان دهد که ریاست دانشگاه استنفورد در دستکاری داده‌های یک مقاله تحقیقاتی مشارکت داشته و افشای این سرقت علمی باعث استعفاي او از سمت خود شد. «مارک تسیرلاوین» رئیس دانشگاه استنفورد به‌تازگی اعلام کرده در ماه آگوست، سمت خود را در این دانشگاه ترک می‌کند. او علاوه بر اینکه ریاست دانشگاه استنفورد را برعهده دارد، عصب‌شناس معروفی هم محسوب می‌شود که به دنبال تحقیقاتی که روی ادعای داده‌های دستکاری‌شده در مقالات او مطرح شده، گزارشی منتشر شده مبنی بر اینکه داده‌های تحقیقاتی در حداقل چهار مقاله از پنج مقاله اصلی دستکاری شده است. هنوز مدرک مشخصی از اطلاع او از این دستکاری علمی در دست نیست اما به نظر می‌رسد او در اصلاح خطاهایی که در مقاله‌های علمی وجود داشته، ناتوان به نظر می‌رسد و گروه تحقیق معتقدند او قطعا در این دستکاری نقش داشته است. در این تحقیقات، ۱۲ مقاله مورد ارزیابی قرار گرفتند که رئیس دانشگاه استنفورد روی آنها کار کرده و نویسنده اصلی پنج مقاله تحقیقاتی است. او اظهار کرده که از موضوعات مطرح شده در چهار مقاله مطلع است اما اقدامات ما برای رسیدگی به این مسائل انجام شده کافی است. در این گزارش آمده است تصاویری از این تحقیقات موجود است که نشان می‌دهد به‌صورت دیجیتالی تغییر یافته‌اند. اما در این میان هیات تحقیق، او را از جدی‌ترین اتهامی که به او بابت انتشار مقاله‌ای در سال ۲۰۰۹ در مجله «نیچر» زده شده، مبرا کرد. این مقاله که مدلی از تخریب عصبی را نشان می‌داد، می‌تواند پتانسیل بالایی برای تحقیق و درمان بیماری آلزایمر داشته باشد. او سمت معاونت اجرایی را در انتشار این مقاله برعهده داشت و به نظر می‌رسد مشکلات متعددی دارد مانند اینکه در توسعه و پیشرفت گزارش دقت لازم لحاظ نشده و اینکه تحقیقاتی که در مقاله و ارائه آن صورت گرفته، حاوی اشتباهات و کاستی‌های مختلفی است. به‌رغم اینکه به نظر می‌رسد «لاوین» قرار است در پایان آگوست از سمت خود کناره‌گیری کند، اما عنوان کرده است که حتی اگر در انتها هیچ‌گونه جعل داده یا تقلب از سوی او تایید نشود، باز هم استعفا خواهد داد. اما به نظر می‌رسد همچنان به‌عنوان عضو هیات علمی در دانشگاه استنفورد مشغول به فعالیت خواهد بود. اما به گزارش science، به نظر می‌رسد این اتهامات تنها به امسال ختم نمی‌شود و سال گذشته هم رئیس دانشگاه استنفورد به اتهام سوءفترارهای احتمالی تحقیقاتی در چند مقاله که سال‌ها پیش توسط رئیس آن نوشته شده بود را آغاز کرد که در طول تحقیقات، تصاویری دستکاری‌شده در مقالات مشاهده شد. آمارها حکایت از آن دارد که «لاوین» همچنین در سال ۲۰۱۵ که در دانشگاه کالیفرنیا، سانفرانسیسکو هم مشغول به کار بود، خطاهایی را در مقاله cell اعلام کرد اما ویراستاران مقاله اعلام کردند که هیچ اصلاحاتی روی آن صورت نگرفته است. در واقع، برخلاف ادعاهای «لاوین»، او در تولید یا ارائه پل‌های هیچ‌یک از دو مقاله‌ای که در سازمان بیولوژی مولکولی اروپا منتشر شده بود، دخیل نبوده است.

سرقت علمی رئیس دانشگاه ژاپنی از مقاله‌های خود

به گزارش retractionwatch، چند روز پیش بود که خبر سرقت علمی رئیس یکی از دانشگاه‌های ژاپن سروصدای زیادی به پا کرد و به دنبال آن، «توشیاکی میازاکی»، رئیس دانشگاه «ایزو» ژاپن بعد از اینکه مشخص شد که چند مقاله علمی خود را دوبار منتشر کرده و به‌نوعی مرتکب سرقت علمی از خود شده، به‌اجبار از سمت خود کناره‌گیری کرد. ریاست این دانشگاه بیشتر پروژه‌های تحقیقاتی خود را با تمرکز روی موضوع شبکه‌های اطلاعاتی و پردازش داده‌ها انجام داده است. او همچنین در ۳۱ جولای درحالی که تلاش می‌کرد یارانه‌ای را برای انجام پروژه‌های تحقیقاتی خود بدون گذراندن مراحل رسمی دانشگاهی ثبت کند، مجرم شناخته شد. این اقدام بیش از یک‌سال پس از نخستین تحقیقات روی این پروژه انجام شد. نتایج به‌دست‌آمده در فوریه ۲۰۲۲ نشان داد که میازاکی تعدادی از مقالات خود را سرقت کرده و سال گذشته مجبور شده ۲۰ درصد از حقوق یک‌ماه خود را به‌عنوان جریمه پرداخت کند.

حتی یک ماه بعد، طبق گزارشی که از سوی دانشگاه منتشر شد، حدود ۱۲ مقاله میازاکی مشکوک به سرقت علمی بوده است. کمیته تحقیق دانشگاه ایزو به تحقیق روی ۵۴ مقاله رئیس این دانشگاه پرداخت و در سه مقاله، او را به جرم سرقت علمی محکوم و اعلام کرد که ۵ مقاله خود را هم دو بار ارسال کرده است. این مقالات بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۶ منتشر شده و پژوهش‌هایی در مورد مطالعات شبکه‌های حسگرها بوده است. کمیته تحقیق دانشگاه تشخیص داد هیچ‌یک از نویسندگان همکار با میازاکی در این سرقت علمی مقصر نبوده و این جرائم توسط شخص ریاست دانشگاه انجام شده است. یکی از مقالات علمی او که در ۲۰۱۲ منتشر شده بود، فصل‌های مشابهی با سه مقاله قبلی او داشت اما در بخش کتاب‌شناسی مقاله، خبری از درج آن مقالات نبوده است یا در مقاله که به کنفرانس سال ۲۰۱۱ ارسال شده بود، نسخه کوتاه‌شده یکی از مقالات قبلی او بوده که موضوع جدیدی را در خود نداشت است، حتی مقاله دیگر او در سال ۲۰۱۱، ادغامی از چهار مقاله قبلی او بوده که پیش‌تر منتشر شده بودند. او در یک مورد تخلف، مقاله یکی از دانشجویان خود را به‌عنوان مقاله خود ارسال کرده بود.

پدیرش دانشجو از هفته اول شهریور با ۶ هزار ظرفیت تضمین اشتغال

رئیس دانشگاه جامع علمی کاربردی با اشاره به مطالبات مقام‌مظهم‌هبری (مدظله‌العالی) در ۲۹ فروردین سال جاری در ارتباط با ضرورت لحاظ‌آمایش سرزمین در ارائه آموزش‌ها و اهتمام جدی برای رفع بی‌کاری دانش‌آموزان دانشگاه‌ها، یادآور شد: «با سرلوحه قرار دادن فرمایشات ایشان تلاش کردیم ضمن انجام کامل آمایش آموزش عالی علمی کاربردی، در برنامه‌ها تسریع کنیم، بنابراین طی هماهنگی و رایزنی با ۱۲۰ شرکت مجری آموزش‌های علمی کاربردی، ۲۷ هزار ظرفیت تضمین اشتغال فراهم شد که از این تعداد ۶ هزار ظرفیت تضمین اشتغال برای پدیرش مهر ۱۴۰۲ در نظر گرفته شده است. « حسین بلندی افزود: «از بین این فرصت‌های شغلی تضمین شده بخشی از دانشجویان در حین تحصیل و بخشی نیز پس از فارغ‌التحصیلی جذب بازار کار می‌شوند.» وی در بخشی از سخنان خود به طرح «آباد، نیز اشاره کرد و گفت: «هدف این طرح آموزش برای اشتغال دانش‌آموزان سایر دانشگاه‌ها با کمک صنعت است که طی آن دوره‌های آموزشی عالی کوتاه‌مدت مهارتی در محل کار آموزش داده می‌شود.» رئیس دانشگاه جامع علمی کاربردی افزود: «با استقبال صنایع فعال در آموزش‌های علمی کاربردی هم‌اکنون ۴۵ هزار ظرفیت برای مهارت‌آموزی در حوزه آموزش عالی ایجاد شده که این میزان قابل ارتقا به ۱۰۰ هزار دانش‌آموز خواهد بود.» بلندی از آمادگی دانشگاه جامع علمی کاربردی برای راه‌اندازی خانه خلاق در استان اردبیل به‌عنوان پایلوت منطقه به‌منظور تسهیلگر اشتغال و تایید مهارت در اعطای وام‌های اشتغال دانش‌آموزان سایر دانشگاه‌ها و نیز تعامل با استانداردی به‌منظور ایجاد مراکز جدید با هدف تضمین اشتغال خبر داد.

اعلام جدیدترین تغییرات هفتادمین آزمون دانشنامه تخصصی پزشکی

هفتادمین دوره آزمون کتبی دانشنامه در تمام رشته‌های تخصصی پزشکی بالینی به‌صورت الکترونیکی ۹ صبح روز پنجشنبه ۹ شهریور ۱۴۰۲ در دانشگاه‌های علوم پزشکی منتخب در سطح کشور برگزار می‌شود. تمام داوطلبان واجد شرایط می‌توانند در بازه زمانی ۱۴ تا ۱۹ مرداد ۱۴۰۲ با مراجعه به سایت سازمان سنجش نسبت به ثبت‌نام اینترنتی جهت شرکت در آزمون و دریافت کد رهگیری اقدام کنند. (ثبت‌نام صرفاً به‌صورت اینترنتی است). تمام افرادی که در موعد مقرر ثبت‌نام کرده‌اند باید جهت اطلاع از واجد شرایط بودن برای شرکت در آزمون از تاریخ اول تا چهارم شهریور ۱۴۰۲ به سایت اینترنتی مرکز سنجش آموزش پزشکی مراجعه و در صورت لزوم، در مهلت تعیین شده نسبت به تکمیل مدارک ارسالی خود اقدام کنند. محل شرکت و کارت ورود به جلسه در آزمون کتبی داوطلبان از طریق مرکز سنجش آموزش پزشکی اطلاع‌رسانی خواهد شد و دانشگاه انتخابی توسط داوطلب جهت شرکت در آزمون پس از ثبت‌نام قابل تغییر نیست. آزمون شفاهی از تاریخ ۲۰ تا ۲۲ شهریور ۱۴۰۲ طبق جدول زمان‌بندی که در زمان اعلام نتیجه آزمون کتبی اعلام خواهد شد، برگزار می‌شود.

رتبه‌بندی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها اجرایی می‌شود

مدیرکل دفتر سیاستگذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم از اجرایی شدن رتبه‌بندی فرهنگی و اجتماعی در سال جاری خبر داد. محمدمهدی ذوالفقارزاده در نشست کارگروه رتبه‌بندی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها ضمن تاکید بر اهمیت رتبه‌بندی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها براساس شاخص‌های اختصاصی دقیق و قابل سنجش اظهار داشت: «ما در سال‌های گذشته در وضعیتی بودیم که نمایه فعالیت شفاف و دقیقی از وضعیت فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه‌ها نداشتیم و در مقایسه با سایر کارکردهای آموزش عالی، همچون حوزه آموزش که فضای سنجش برایش مشخص و تعریف شده است، فضای فرهنگی در دانشگاه‌ها مبهم و نامشخص بود.» ذوالفقارزاده در بخش دیگری از سخنان خود اضافه کرد: «در همین راستا با تأکیدات جدی وزیر علوم، یک تیم علمی از چندین ماه قبل در دفتر سیاستگذاری و برنامه‌ریزی شکل گرفته است. این تیم علمی پس از بررسی و مطالعه عمیق پژوهش‌ها و تجربیات داخلی، خارجی و اسناد بالادستی و سند اساسی شدن دانشگاه‌ها، در خلال بیش از ۷ جلسه خبرگانی اولیه و یک جلسه خبرگانی نهایی به الگوی اولیه دست یافتند. در جلسه خبرگانی نهایی که ۸ ساعت به طول انجامید، ۸ بعد کانون، ۴۵ مولفه و ۱۳۳ شاخص فرهنگی و اجتماعی در مجموع احصا شد.»